

26.3.2001

2829/4/99

Ratkaisija: Oikeusasiamies Lauri Lehtimaja

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Pekka Haapaniemi

VASTAUS KANTELUUN KÄRÄJÄTUOMARIN LAUSUMAA KOSKEVASSA ASIASSA

1

KANTELU

Arvostelette eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassanne, tänne 31.12.1999 saapuneessa kantelukirjoituksessa Lahden käräjäoikeuden puheenjohtajan menettelyä. Olitte ollut asianomistajana kuultavana törkeää petosta koskevassa rikosasiassa. Puheenjohtaja oli todennut ennen asian varsinaista käsittelyä, että juttu "haiskahtaa". Koitte huomautuksen loukkaavaksi.

2

SELVITYS

Kirjoituksenne johdosta on pyydetty puheenjohtajana toimineen käräjätuomari --- selvitys. Se oheistetaan tiedoksenne.

Vastauksena kanteluunne ilmoitan Teille kunnioittavasti seuraavan.

3

RATKAISU

Käräjätuomarin mukaan asianajajanne oli tehnyt oikeuspaikkaväitteen ennen asian käsittelyä. Hän oli katsonut, ettei juttua olisi pitänyt panna vireille Lahden käräjäoikeudessa. Asianajajanne ei ollut kuitenkaan käräjäoikeudelle etukäteen toimittamassaan vastauksessa maininnut mitään siitä, että 13.10.1998 päivätty kauppakirja olisikin allekirjoitettu Helsingissä eikä Lahdessa. Käräjätuomarin mielestä asianajajanne oli menetellyt lain ja hyvän asianajotavan vastaisesti, kun hän oli ilmoittanut vasta viime hetkellä (ilmeisesti koko ajan tiedossaan olleesta) oikeuspaikkaan liittyvästä seikasta. Käräjätuomari --- oli tämän vuoksi moittinut asianajajanne menettelyä.

Selvityksessään käräjätuomari --- ei kiistä käyttäneensä ilmaisua "jutun haiskahtamisesta". Mikäli juuri tällaista ilmaisua on käytetty, sitä ei ilmeisestikään ole osoitettu Teille, vaan se on liittynyt käräjätuomarin ja asianajajanne väliseen keskusteluun. Sanontaa "jutun haiskahtamisesta" käytetään joskus juristien keskuudessa eräänlaisena "ammattislangina".

Asiassa lienee siten tapahtunut väärinkäsitys: käräjätuomarin tarkoituksena ei ole ollut epäillä Teidän vaikuttimianne rikosasian asianomistajana, vaikka olettekin hänen sanavalintansa itse ehkä niin ymmärtänyt.

Totean kuitenkin, että valtion virkamieslain 14 §:n 2 momentin mukaan virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla. Tuomarin on esiinnyttävä oikeudenkäynnissä asiallisesti ja tahdikkaasti. Erityisesti tuomioistuimen puheenjohtajan on kiinnitettävä huomiota asianmukaisen viestinnän tärkeyteen ja otettava huomioon, että oikeudenkäynnin yhteydessä

käytetyt epäsovinnaiset ilmaisut saatetaan helposti ymmärtää väärin. Monelle asianosaiselle oikeudenkäynti on ainutkertainen tapahtuma. Tällainen tilanne on altis väärinkäsityksille. Puheenjohtajan lausahduksissa voidaan nähdä vihailevia sävyjä, vaikkei sellaisia olisi tarkoitettukaan.

Kiinnitän kärjätuomari --- huomiota vastaisen varalle edellä viitattuihin viestinnällisiin näkökohtiin. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä vastauksestani kärjätuomari ---. Toinen jäljennös lähetetään Lahden kärjäoikeuden laamannille tiedoksi.